

DEVETOŠOLCI, pozdravljeni. Kako ste? Pripravljeni na nov sklop vprašanj? Ne dvomim v vas, le pogumno! Tudi v tem tednu boste preverjali in utrjevali svoje znanje. Hvala vsem, ki se mi pridno javljate in vabim tiste, ki se mi še niste oglasili, da to storite. Vesela bom vašega odziva. Vsakega skrbno zabeležim. Želim si povratne informacije o tem kako vam gre, če je učna snov razumljiva, če jo količinsko zmorete in kaj ne gre, da vam lahko individualno pomagam. Posebej hvala vsem, ki se mi oglašate z geografskimi novicami in me še kako drugače navdušujete s svojo radovednostjo, kreativnostjo.

Gradivo tega tedna sestavljajo trije sklopi:

- A) obvezno delo – PREVERJANJE ZNANJA z rešitvami nalog preteklega tedna;
- B) obvezno delo – UTRJEVANJE ZNANJA;
- C) neobvezne GEOGRAFSKE NOVICE.

Torej, po končanem delu se mi oglasite preko spodnjega elektronskega naslova:

geografija.zalec@gmail.com (učiteljica Tina Seibert)

V naslov sporočila (Zadeva) dosledno zapišite svoje podatke: IME PRIIMEK RAZRED

Pripravljeni, pozor, zdaj! Neee, nikamor se ne mudi. 😊

A) S pomočjo spodnjih rešitev nalog preteklega tedna preveri svoje znanje. Naloge, ki ti niso šle si označi z rdečo zvezdico. Tako boš ob učenju nanje še posebej pozoren.

OBVEZNO DELO

PREVERJANJE ZNANJA

1. naloga:

c) K Srednji Evropi.	č) srednje evropski čas (1 uro za GMT)
b) 2004	č) 26. 12.

2. naloga:

- a) Alpe, Panonska nižina, Dinarsko gorstvo, Jadransko morje
- b) sedimentne
- c) zmerno celinsko

3. naloga:

- a) B
- c) A
- č) 21
- d) pozimi

4. naloga: (od zgoraj navzdol si sledijo črke) C, A, B

5. naloga:

- a) Od rodnosti (natalitete), umrljivosti (mortalitete), števila priseljenih od odseljenih. Torej, od naravnega in selitvenega gibanja prebivalstva.
- b) 1996 - 2005
- c) priseljevanje

6. naloga:

- a) STAROSTNI PIRAMIDI
- b) starostno in spolno sestavo prebivalstva
- c) Število rojstev se zmanjšuje, povprečna starost se dviguje in življenjska doba ljudi je daljša. Vedno več je starejših, predvsem zaradi napredka v medicini.
- č) vedno manjši delež zaposlenih, vedno večji % upokojenih (torej se bodo prihodki zaposlenih razdelili med več upokojenih, tako bodo plače in pokojnine manjše); vedno manj prostora v domovih za ostarele; vedno več denarja bo šlo za zdravstvo,...

7. naloga: ZASELEK, GRUČASTA VAS

8. naloga:

a) b)

<u>INDUSTRIJA</u>	TRGOVINA	ŠOLSTVO	<u>KMETIJSTVO</u>	<u>GRADBENIŠTVO</u>
	TURIZEM	<u>GOZDARSTVO</u>	ZDRAVSTVO	BANČNIŠTVO

c) terciarne ali storitvene dejavnosti

9. naloga: izguba jugoslovanskega tržišča, preusmeritev na zahtevnejše tržišče, poceni izdelki iz tujine

10. naloga: Intenzivno kmetijstvo je največkrat monokulturno (kmetovalci se osredotočijo na en pridelek), namenjeno je prodaji pridelkov (tržno), kmetje veliko vlagajo v razvoj, mehanizacijo, zato je tudi dobiček velik. Ekstenzivno kmetijstvo je bolj polikulturno, ali pa gre za pašno živinorejo, ni namenjeno prodaji, kmetovalci pa ne vlagajo v razvoj tehnologije, zato tovrstno kmetijstvo tudi ne prinaša dobička.

11. naloga: kovinska, elektro, kemijska, avtomobilska industrija in energetika.

12. naloga:

a)	LIGNIT	<u>VODA</u>	NAFTA	RJAVI PREMOG
	<u>SONCE</u>	<u>LES</u>	ZEMELJSKI PLIN	<u>VETER</u>

b) LIGNIT

13. naloge: Drava, Sava, Soča; Krškem; Šoštanj.

14. naloga:

KRANJSKA GORA: gorski turizem
ROGAŠKA SLATINA: zdraviliški turizem
PIRAN: obmorski turizem

15. naloga:

a) (-) spremenjena pokrajina, degradacija okolja, večja onesnaženost, hrup, gneča,...

16. naloga:

a) INVERZIJA ali TEMPERATURNI OBRAT

b) V običajnih vremenskih razmerah se temperatura z nadmorsko višino niža, v primeru inverzije pa se ravno hladni zrak usede na dnu kotline in izpodrine toplega. Torej, na višjih nadmorskih višinah je temperatura, v času pojava inverzije, višja.

17. naloga:

1. utemeljitev: višje nadmorske višine, zato nizke temperature
2. utemeljitev: večje strmine, plitvejša – manj rodovitna prst,...

B) Pred tabo so nove naloge za utrjevanje znanja. Če imaš možnost, si jih natisni in reši. Če te možnosti nimaš – nič hudega, si vprašanja in odgovore smiselno, skrajšano, zapiši v zvezek. Mogoče si zapišeš le naloge, na katere nisi znal odgovoriti.

OBVEZNO DELO

UTRJEVANJE ZNANJA

1. Glede na nastanek ločimo magmatske, sedimentne in metamorfne kamnine.

Naštete kamnine pravilno razvrsti v preglednico:

APNENEC, GLINAVEC, GRANODIORIT (TONALIT), MARMOR, SKRILAVEC

Sedimentne kamnine	Magmatske kamnine	Metamorfne kamnine

2. Slovenija ima bogat rastlinski in živalski svet. Napisane trditve so napačne. Popravi jih! Napačno besedo prečrtaj in nad njo napiši pravilno.

V Sloveniji so v preteklosti prevladovali mešani gozdovi.

Med listavci je najpogostejša bukev, med iglavci pa bor.

Površine gozdov se v zadnjih desetletjih zmanjšujejo.

3. Površje se neprestano spreminja. Poleg naravnih pojavov na spremembe v pokrajini vpliva tudi človek. Napiši dve človekovi dejavnosti, s katerima so povezane največje spremembe v pokrajini.

1. dejavnost: _____

2. dejavnost: _____

4. V Sloveniji živita dve narodni manjšini. Obkroži imena štirih občin, v katerih živi italijanska narodna manjšina. Tokrat si lahko pomagaš z delovnim zvezkom na strani 47.

NOVA GORICA KOPER PIRAN AJDOVŠČINA TOLMIN BOVEC IZOLA SEŽANA ANKARAN

5. Slovenija je narodno precej manj raznolika kot ostale evropske države. Oglej si tabelo in reši naloge.

	1953	1961	1971	1981	1991	2002
Slovenci	96,52	95,65	94,04	90,77	88,31	83,06
Italijani	0,06	0,19	0,18	0,12	0,15	0,11
Madžari	0,75	0,66	0,53	0,48	0,42	0,32
Romi	0,12	0,01	0,06	0,08	0,12	0,17
Albanci	0,01	0,02	0,08	0,11	0,18	0,31
Bošnjaki						1,10
Hrvatje	1,23	1,97	2,47	2,93	2,76	1,81
Muslimani	0,11	0,03	0,19	0,73	1,39	0,53
Srbi	0,77	0,86	1,20	2,27	2,48	1,98
Črnogorci	0,09	0,09	0,12	0,17	0,23	0,14
Makedonci	0,04	0,06	0,09	0,18	0,23	0,20

a) Kolikšen delež prebivalstva Slovenije so leta 2002 predstavljali Slovenci? _____

b) Med katerima letoma so se zgodile največje spremembe v deležu posameznih narodov? Pojasi, zakaj?

c) Za koliko % se je zmanjšal delež Slovencev od leta 1953 do leta 2002. Pojasi vzrok za spremembo deleža Slovencev v Sloveniji.

6. Glede na zaposlitev delimo prebivalstvo na aktivno in neaktivno ali vzdrževano.

V katero skupino prebivalstva spadajo napisane osebe.

KMET: _____

MEDICINSKA SESTRA: _____

OSNOVNOŠOLEC: _____

7. Slovenija je neenakomerno poseljena. Na gostoto poselitve vplivajo naravni in družbeni dejavniki.

Napiši dva naravna in dva družbena dejavnika, ki vplivata na gostoto poselitve.

NARAVNI DEJAVNIKI	DRUŽBENI DEJAVNIKI

8. Gospodarstvo nekoč in danes. Preberi trditve, ki opisujejo gospodarstvo na območju današnje Slovenije. Obkroži DA, če je trditev pravilna, oziroma NE, če trditev ni pravilna.

- Stoletja je bila na ozemlju današnje Slovenije najpomembnejša gospodarska dejavnost rudarstvo. DA NE
- V času avstrijskega cesarstva in Avstroogrške je bilo slovensko ozemlje med gospodarsko razvitejšimi deli države. DA NE
- Širši razmah industrije se je na slovenskem ozemlju začel v drugi polovici 19. Stoletja. DA NE
- Na začetku 20. stoletja se je večji del prebivalstva še vedno preživiljal s kmetijstvom. DA NE
- Po drugi svetovni vojni je bilo uvedeno plansko gospodarstvo. DA NE
- Z uvedbo socializma je bila uvedena nacionalizacija tovarn. DA NE

9. Naravni dejavniki za razvoj kmetijstva v Sloveniji niso posebej ugodni. Napiši dva naravna dejavnika, ki imata velik vpliv na kmetijstvo.

1. naravni dejavnik:

2. naravni dejavnik:

10. Obpanonske pokrajine so najbolj kmetijski del Slovenije. Kateri kmetijski panogi prevladujeta v Obpanonskih pokrajinah? Pomagaj si s fotografijama. Obkroži črki pred pravilnima odgovoroma.

A Gozdarstvo. B Poljedelstvo. C Vinogradništvo. D Hmeljarstvo. E Oljkarstvo.

11. Površje Slovenije delimo na 5 naravnogeografskih enot/pokrajin. Opise pokrajin poveži z ustreznimi imeni pokrajin. Črko izpred opisa prenesi k ustrezni pokrajini. Pri določeni pokrajini sta lahko pripisani dve črki.

_____ ALPSKE POKRAJINE	A Imajo toplejše podnebje.
_____ PREDALPSKE POKRAJINE	B Imajo višje nadmorske višine.
_____ OBPANONSKE POKRAJINE	C Menjavajo se nižine in gričevja
_____ DINARSKOKRAŠKE POKRAJINE	Č Zavzemajo severozahodni in severni del Slovenije.
_____ OBSREDOZEMSKKE POKRAJINE	D Številni kraški pojavi.
	E Menjavajo se hribovja in široke kotline.
	F Prepletajo se vplivi ostalih pokrajin.

12. V Alpah je življenje ljudi še vedno tesno povezano z naravo.

Med napisanimi gospodarskimi dejavnostmi podčrtaj tri tiste, ki so najpomembnejše v Alpskih pokrajinah.

ŽELEZARSTVO POLJEDELSTVO PAŠNA ŽIVINOREJA OLJKARSTVO TURIZEM GOZDARSTVO

C) Vedno več vas prebira geografske novice. Juhu!

GEOGRAFSKE NOVICE

Kako zelo me veseli vaša radovednost! Poročila nas namreč spremljajo vse dni in da se ne vrti ves svet samo okrog koronavirusa je prav, da smo obveščeni tudi o drugih dogodkih. V naši rubriki izpostavljamo geografske novice. Skupino novinarjev, ki mi poroča o novostih sestavlja vedno več učencev. Hvala vam! Ostanite tako vedoželjni in ne nehajte raziskovati!

Radovednost šestošolke Noelle seže zelo daleč. Redno spremlja dogajanja visoko nad Zemljino atmosfero, v vesolju. Zasedila je članek, ki govori o novih dognanjih o črni luknji in o rožnati Super Luni, ki je bila vsem na očeh.

ROŽNATA SUPER LUNA – letos najbližje Zemlji na dan 7. 4. 2020

»7. aprila zvečer smo lahko na nebu opazovali največjo polno luno (ščip) v letu 2020«, pravi Noella:

»Ob pojavu perigeja se nam Luna zdi nenavadno velika in svetleča, kar pa ni brez razloga. Super Luna je nebesni pojav, ko se Luna najbolj približa Zemlji in takrat je vpliv Lune na ljudi posebej močan. Aprilska polna luna ima več imen – velikonočna, rožnata ali potonkina. Čisto zares ni roza, ampak se tako imenuje zgolj zato, ker se pojavi v času cvetenje rož, kar simbolizira pomlad. Točko v Lunini orbiti, ko je le ta najbližje Zemlji imenujemo perigej. Na tej točki se Luna nahaja približno enkrat na mesec. Če v času, ko se Luna nahaja v perigeju, Sonce, Luna in Zemlja poravnani, ta pojav imenujemo Super Luna.«

<https://www.24ur.com/novice/znanost-in-tehnologija/roznata-superluna-osvetlila-nocno-nebo.html>

14. 4. 2020 – Gozdni POŽAR blizu nuklearne elektrarne v Černobilu

Na požar v Ukrajini sta me opozorili šestošolka Katja, ki vam prilaga spodnjo povezavo in osmošolka Nika, ki je zapisala takole:

»V torek, 14.4.2020, se je gozdni požar, ki že več dni divja na severu Ukrajine nevarno približal Černobilski nuklearni. Na srečo ga je 400 gasilcev uspelo spraviti pod nadzor. Če bi požar prišel preblizu, bi se radioktivnost povečala in bi bila smrtno nevarna. Konec meseca bo sicer minilo 34 let od dneva, ko se je v četrtem reaktorju nuklearke pripetila do zdaj najhujša jedrska nesreča v zgodovini. Še danes je zaradi sevanja prepovedano bivanje v 30 kilometrskem območju okoli elektrarne.«

<https://www.slovenskenovice.si/novice/svet/narobu-katastroife-pozar-vse-blize-jedrski-elektarni-video-298890>

22. 4. 2020 – SVETOVNI DAN ZEMLJE

Jaka iz sedmega razreda je poročal o treh geografskih novicah, a najbolj aktualna in še neomenjena je ta, da v tem tednu **praznujemo Svetovni dan Zemlje**. Seveda nanjo absolutno ne smemo pozabiti!

Dan Zemlje je letni dogodek, ki se praznuje 22. aprila, ko se odvijajo dogodki za osveščanje glede varovanja okolja na Zemlji. Praznovanje se je prvič organiziralo 1970. leta in ga zdaj koordinira globalna mreža Dneva Zemlje. Dogodek vsakoletno praznujejo v več kot 192 državah. Praznik Zemlje bi moral biti praznik vsakega, ki živi, ki diha, ki hodi, ki ljubi naravo in jo spoštuje. Naš planet je lep, a njegovo gostoljubnost izkoriščamo, ga izčrpavamo in uničujemo. Tako nas svetovni dan Zemlje, ki ga praznujemo 22. aprila, opominja, da si moramo VSI vsak dan prizadevati za trajnostni razvoj, za zdravo okolje, za okoljsko in podnebno ravnanje, bolj prijazno planetu. V teh dneh, ko je ohromljeno javno življenje in ko je velik delež gospodarstva obstal zaradi pandemije koronavirusa, analize kažejo hitre spremembe okolja. Zemlja je želela zadihati in narava si je vzela odmor. Kar malo srhljivo, a ne? Če dobro pomislimo, razumljivo. Čas je, da se vprašamo kako naprej.

Vabim vas, da si na tem mestu ogledate kratek video nagovor prof. Tomana z Biotehniške fakultete - **VODA JE VIR ŽIVLJENJA ALI VZROK SMRTI**, daljši dokumentarni film z naslovom ŽEJNI SVET pa si boste ogledali v sklopu predmeta biologija in kemija. <https://video.arnes.si/portal/asset.zul?id=chOpatHfNelbSMAVxw7llc0c>

KORONAVIRUS kot geografski fenomen?

Še vedno spremljamo širjenje koronavirusa, ukrepe za zaježitev širjenja, posledice na družbo, gospodarstvo...